



الف

A

۱۴۰۰  
کنکور



A

# پاسخنامه ماز

## کنکور تجربی

درس: زیست شناسی

دپارتمان زیست ماز

تهییه شده توسط:

ماز پرمخاطب ترین برگزار کننده آزمون های آزمایش آنلاین  
در کشور و تنها موسسه ای است که  
مطابقت مستندی با کنکور سراسری ارائه می کند.



## اشتراك الماس ماز

بهترین انتخاب برای کنکور ۱۴۰۱  
اولین و آخرین خرید سال کنکور  
با خرید این اشتراك تمامی محصولات ماز برای شما فعال می شود  
(آزمون - کلاس - همایش - پروژه جمعبندی - نکته و تست - دوبینگ)

<https://liink.ir/6bf2>

۰۲۱۷۴۲۸۵

۰۷۱۳۳۲۷۱۸۸۴

۰۷۱۳۳۲۷۱۹۸۷

برای شرکت در آزمون‌های ماز و مشابهت مطابقت ماز با کنکورهای سراسری روی لینک زیر کلیک کنید. ☺

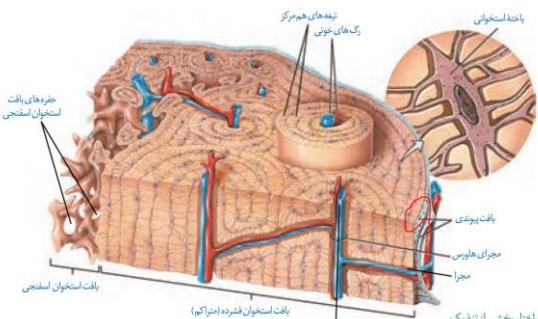
[www.biomazeedu.ir](http://www.biomazeedu.ir)

۱۵۶. پاسخ: گزینه ۲

خارجی ترین یاخته‌ها در سطح داخلی بافت پیوندی متراکم قرار گرفته‌اند. یاخته‌های این بافت، پهنه هستند.

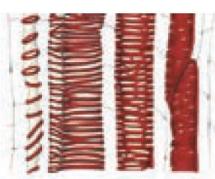
همان‌طور که در شکل مقابل مشاهده می‌کنید، خارجی ترین یاخته‌های استخوانی در تنہ یک استخوان دراز، بالاً فاصله در زیر بافت پیوندی قرار گرفته‌اند. خارجی ترین یاخته‌های استخوانی قادر حفره‌نماظم در بین خود هستند و همچنین ناقد مجاورت با مغز قرمز استخوان هستند.

تذکر: در این سوال گزینه ۲ بهتر از سایر گزینه‌های است: اما بدون ایراد نیست. چرا که یاخته‌های بافت پیوندی فضای بین یاخته‌ای زیاد دارند.



۱۵۷. پاسخ: گزینه ۱

فرابویان ترین یاخته‌های سامانه بافت پوششی، یاخته‌های پوششی تمایز نیافته هستند که با انجام تعرق از سطح برگ، در جریان توده‌ای شیره خام در آوندهای چوبی مؤثرند.



شکل ۱۷-آوندهای چوبی به شکل‌های متفاوتی دیده می‌شوند.

در دیواره این یاخته‌ها، لیگنین (ماده چوب) وجود دارد. لیگنین در دیواره آوندهای چوبی به شکل‌های متفاوتی قرار می‌گیرد.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۳) یاخته‌های بافت آوندی (نه زمینه‌ای)، شیره گیاهی را در سراسر گیاه جابه‌جا می‌کنند.

۴) رایج‌ترین یاخته‌های بافت زمینه‌ای، همان یاخته‌های پارانشیم هستند. این یاخته‌ها می‌توانند کلروپلاست داشته باشند. کلروپلاست حاوی تیلاکوئیدها (ساختارهای غشای کیسه‌مانند و متصل به هم) است.

۱۵۸. پاسخ: گزینه ۴

همان‌طور که در واکنش روبرو می‌بینید، در مرحله تولید قند ۵ کربنی دوفسفاته در چرخه کالوین، گروه فسفات آزاد نمی‌شود.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در چرخه کرس، در طی واکنش‌های تولید و مصرف ترکیب ۵ کربنی، کربن‌دی اکسید تولید می‌شود. (شکل مقابل)

۲) در برگ گیاه ادريسی، نوعی پروتئین در غشای راکیزه، محصول نهایی قندکافت (پیرووات) را از ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم به درون راکیزه منتقل می‌کند.

۳) در واکنش‌های وابسته به نور فتوسنتز ATP تولید می‌شود، ساخت ATP با سنتز آبدھی و تولید آب همراه است. (شکل مقابل)

۱۵۹. پاسخ: گزینه ۲

فقط موارد ب و د درست هستند. در ساختار دریچه‌های قلبی، بافت ماهیچه‌ای به کار نرفته؛ بلکه همان بافت پوششی است که چین‌خورده و دریچه‌های قلبی را می‌سازد.

#### بررسی موارد:

(الف) دریچه‌های قلبی شامل دریچه‌های سینی و دریچه‌های دهلیزی-بطنی هستند که با هم متفاوت‌اند.

(ب) یاخته‌های بافت پوششی داخلی ترین لایه قلب (اندوکارد) بسیار به هم نزدیک‌اند.

(ج) صفحات بینایی‌بینی بین یاخته‌های میوکارد وجود ندارد؛ نه یاخته‌های بافت پوششی!

(د) اسکلت فیبری قلب که رشتة‌های کلائزن ضخیمی دارد، باعث استحکام دریچه‌های قلبی می‌شود.

۱۶۰. پاسخ: گزینه ۳

روش تنفسی ویژه در کرم خاکی دیده می‌شود (تنفس پوستی). پلاناریا نوعی کرم پهنه و فاقد ساختار ویژه تنفسی است. در پلاناریا آب اضافی بدن از طریق شبکه‌ای از کانال‌ها (پرتوونفریدی) به خارج از بدن دفع می‌شود.

#### بررسی سایر موارد:

- (۱) کرم پهنه مانند کرم کدو، هرمافرودیت هست و دارای دو نوع دستگاه تولیدمثلی نر و ماده است و ضمن تولیدمثل، زاده‌های دیپلوفید ایجاد می‌کند.
- (۲) حفره عمومی در کرم‌های لوله‌ای دیده می‌شود.
- (۳) کرم لوله‌ای و کرم پهنه هر دو فاقد همولنف هستند.

۱۶۱. پاسخ: گزینه ۴

در بدن انسان، نوتروفیل‌ها دارای هستهٔ چندقسمتی (بیش از دو قسمتی) هستند. همهٔ نوتروفیل‌ها همانند برخی یاخته‌های تولیدکنندهٔ اینترفرون نوع II (یاخته‌های کشندهٔ طبیعی) در دفاع غیراختصاصی شرکت می‌کنند.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) نوتروفیل‌ها و ائزوینوفیل‌ها دارای دانه‌های روشن در میان یاختهٔ خود هستند. این یاخته‌ها در دروان جنینی می‌توانند در بخش‌هایی به جز مغز استخوان نیز تمایز یابند.
- (۲) بازووفیل‌ها دارای دانه‌های تیره در میان یاختهٔ خود هستند. ماسیتوسیت‌ها نوعی یاختهٔ بیگانه‌خوار هستند که می‌توانند با ترشح هیستامین، موجب افزایش نفوذپذیری رگ‌ها شوند.
- (۳) بازووفیل‌ها و ائزوینوفیل‌ها هستهٔ دو قسمتی دارند. این یاخته‌ها قادر به ترشح پادتن برای خنثی‌سازی میکروب‌ها نیستند.

۱۶۲. پاسخ: گزینه ۴

در دستگاه عصبی مرکزی گوسفند، غدهٔ اپی‌فیز در مجاور ساقهٔ مغز قرار گرفته و هورمون ملاتونین (مؤثر در تنظیم ریتم‌های شب‌روزی) را ترشح می‌کند شبکهٔ مویرگی و اجسام مخطط درون بطن‌ها ۱ و ۲ قرار دارند؛ نه در مجاورت اپی‌فیز!

غدهٔ اپی‌فیز در حد فاصل بین دو نیمکرهٔ مخ قرار گرفته است. در عقب تalamوس‌ها، بطن سوم و در لبهٔ پایین این بطن، اپی‌فیز واقع شده است. در عقب اپی‌فیز برجستگی‌های چهارگانه قرار دارند.

۱۶۳. پاسخ: گزینه ۲

فقط مورد الف و ج درست هستند. در یوکاریوت‌ها تنظیم بیان ژن می‌تواند پیش از رونویسی یا پس از آن هم انجام شود. به طور معمول، بخش‌های فشردهٔ فامتن کمتر در دسترسِ رنابسپارازها قرار می‌گیرند. بنابراین یاخته می‌تواند با تغییر در میزان فشردگی فامتن در بخش‌های خاصی، دسترسیِ رنابسپاراز را به ژن مورد نظر تنظیم کند. میزان دسترسی پیش ماده به آنزیم و تغییر در فشردگی کروماتین، از جمله روش‌های تنظیم بیان ژن قبل از رونویسی است.

**تذکر: در ارتباط با مورد الف، میزان دسترسی آنزیم به پیش‌ماده درست‌تر تر بود که به کار برده شود و امکان ایجاد واردکردن به این مورد نیز وجود دارد!**

۱۶۴. پاسخ: گزینه ۳

در دوران جنینی، استخوان‌ها از بافت نرمی تشکیل و به تدریج با افروده شدن نمک‌های کلسیم، سخت می‌شوند. پس منظور سوال، جانوری مهره‌دار با اسکلت غیراستخوانی (غضروفی) یعنی همان ماهیان غضروفی است. ماهیان غضروفی دارای غدد راست‌رودهای هستند که محلول نمک بسیار غلیظ را به روده ترشح می‌کنند.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) جانورانی که اسکلت آب‌ایستایی دارند می‌توانند با فشار جریان آب به سمت بیرون، به سمت مخالف حرکت کنند.
- (۲) اندوخثهٔ غذایی تخمک در ماهیان اندک است.

(۴) در ماهیان، خون پس از عبور از سینوس سیاهرگی، ابتدا وارد حفرهٔ کوچک‌تر قلب (یعنی دهلیز) می‌شود.

۱۶۵. پاسخ: گزینه ۴

در نظام جفت‌گیری تک همسری، هر دو جانور در انتخاب جفت و پرورش زاده‌ها سهم یکسان دارند. بیشتر پستانداران نظام چندهمسری و بیشتر پرندگان نظام تک‌همسری دارند. همهٔ این جانوران می‌توانند رفتار خوگیری (عادی) شدن داشته باشند که در این رفتار، جانور با چشم‌بوشی از حرکت‌های بی‌اهمیت ارزشی خود را صرف فعالیت‌های حیاتی می‌کند.

#### بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) طوطی‌های شکل ۱۲، خاک رس می‌خورند تا مواد سمی حاصل از غذاهای گیاهی را در لولهٔ گوارش آن‌ها خنثی کند.
- (۲) در رفتار خوگیری جانور به حرکت‌های تکراری و بی‌اهمیت پاسخ نمی‌دهد! علاوه بر این آزمون و خطا مربوط به شرطی شدن فعل ا است.

۳) تعیین قلمرو همواره به این شکل نیست!

۱۶۵. پاسخ: گزینه ۱

در این خانواده، پدر مقاوم به مalaria نیست، یعنی ژن نمود خالص سالم دارد  $Hb^A Hb^A$  و مادر مقاوم است  $(Hb^A Hb^S)$ . در این خانواده امکان تولد فرزندان کاملاً سالم  $(Hb^A Hb^A)$  و همچنین فرزندان ناخالص  $(Hb^A Hb^S)$  و مقاوم به Malaria وجود دارد. اما امکان تولد فرزند مبتلا به کم خونی داسی شکل  $(Hb^S Hb^S)$  وجود ندارد.



۱۶۷. پاسخ: گزینه ۱

فقط مورد «ب» درست است.

**بررسی موارد:**

الف) گروهی از نوکلئوتیدها قند دئوکسی ریبوز دارند.

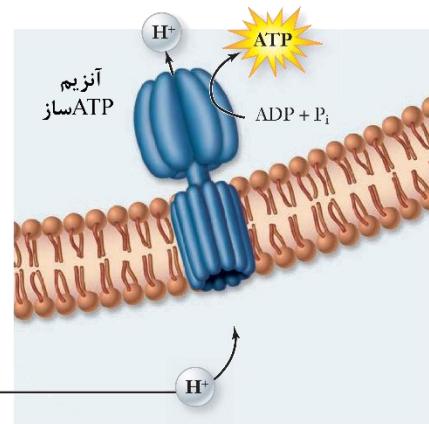
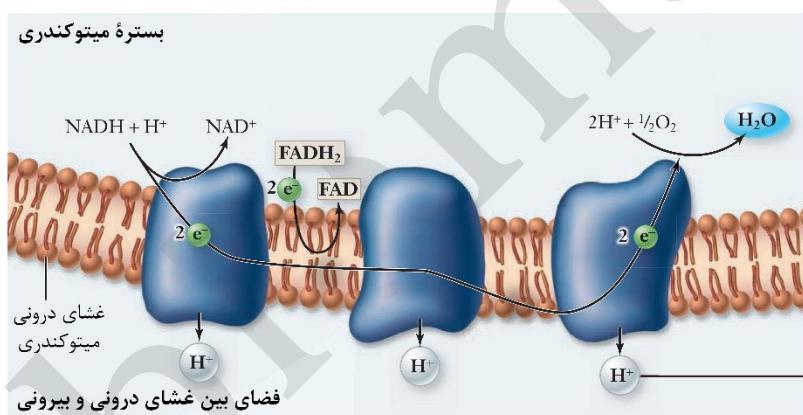
ب) هر نوکلئوتید حداقل یک گروه فسفات دارد که از طریق پیوند کووالان به قند اتصال دارد.

ج) نوکلئوتید می‌تواند به صورت آزاد درون سیتوپلاسم باشد.

د) هر نوکلئوتیدی که ATP نیست!!!

۱۶۸. پاسخ: گزینه ۲

الکترون‌های NADH، به اولین پمپ غشایی زنجیره انتقال الکtron منقل می‌شوند و الکترون‌های  $FADH_2$ ، به دومین پروتئین غشایی زنجیره منقل می‌شوند. مسیر حرکت الکترون‌های مربوط به  $NADH$  و  $FADH_2$  بعد از دومین پروتئین، مشترک است.



**بررسی سایر گزینه‌ها:**

۱) علاوه‌بر حامل‌های الکtron تولیدشده طی فرایند اکسایش پیرووات و چرخه کربس در میتوکندری، از NADH تولیدشده طی فرایند گلیکولیز در ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم نیز در زنجیره انتقال الکtron استفاده می‌شود.

۲) ترکیب یون‌های اکسید با پروتون‌ها مربوط به بخش درونی میتوکندری است.

۳) پروتون‌ها (نه الکترون‌ها) به فضای بین دو غشا (نه بخش داخلی) میتوکندری پمپ می‌شوند.

۱۶۹. پاسخ: گزینه ۳

صفرا توسط کبد ساخته می‌شود و بنابراین، نمک‌های صفراوی در یاختمهای کبدی یافت می‌شوند و در این یاختمهای لسیتین (یکی از ترکیبات صفرا) نیز ساخته می‌شود.

**بررسی سایر گزینه‌ها:**

۱) پپسینوژن در یاختمهای اصلی معده یافت می‌شود ولی کیلومیکرون در یاختمهای پوششی پر روده ساخته می‌شود.

- ۲) کیلومیکرون در یاخته‌های پر زوده و یاخته‌های کبد و بافت چربی یافت می‌شود ولی اسید کلریدریک توسط یاخته‌های کناری معده ساخته می‌شود.
- ۴) کلسترول در غشاء تمام یاخته‌های بدن انسان وجود دارد و بنابراین، همه یاخته‌ها می‌توانند کلسترول را بازسازند اما LDL در یاخته‌های کبد ساخته می‌شود.

۱۷۰. پاسخ: گزینه ۲

گیرنده‌های مکانیکی جیرجیرک در قسمت میانی (محل مفصل) پاهای جلویی قرار دارند نه محل اتصال پaha به سینه.

**بررسی سایر گزینه‌ها:**

- ۱) در مگس، جسم یاخته‌ای گیرنده‌های شیمیایی در خارج از موی حسی قرار دارد.
- ۳) لوب بینایی ماهی بزرگتر از مخچه و مخ آن است و عصب بینایی از زیر لوب بینایی وارد آن می‌شود.
- ۴) یاخته‌های پشتیبان و یاخته‌های مژک دار با پوشش ژلاتینی کanal خط جانبی ماهی در تماس هستند. یاخته‌های پشتیبان، مژک ندارند.

۱۷۱. پاسخ: گزینه ۱

مورد (ب)

**بررسی همه موارد:**

(الف) در هر نوع آسیب بافتی (مثل بافت مردگی)، پاسخ التهابی رخ می‌دهد.

ب) مرگ برنامه‌ریزی شده سبب حذف یاخته‌های آسیب‌دیده می‌شود و برای بدن مفید است.

ج) دو مثال برای مرگ برنامه‌ریزی شده در کتاب درسی: ۱- مرگ برنامه‌ریزی شده به علت پرورین: ابتدا پرورین منفذی در غشا ایجاد می‌کند و سپس آنزیم القاکنده مرگ یاخته‌ای، وارد یاخته می‌شود.. ۲- مرگ برنامه‌ریزی شده به علت وجود دنای آسیب‌دیده در نقطه وارسی جی !!

**تذکر: از آنجایی که در صورت سوال قید همواره به کار برده نشده، ممکن است طراح**

**مورد ج را نیز درست در نظر بگیرد** ا در این صورت، جواب صحیح گزینه ۲ خواهد بود.

- د) در مرگ برنامه‌ریزی شده، یاخته به دلیل آنزیم‌های وارد شده به آن و فعالیت پروتئین‌های تجزیه‌کننده می‌میرد و سپس ماکروفاژها، یاخته‌های مرده را بیگانه‌خواری می‌کنند.

۱۷۲. پاسخ: گزینه ۳

در فرد مبتلا به پرکاری غده پاراتیروئید به دلیل افزایش شدید کلسیم خون، میزان تنگی رگ‌های خونی و شانس ابتلا به فشار خون افزایش یافته و احتمال بیماری‌های قلبی افزایش می‌یابد و در یک دختر با کاهش هورمون پاراتیروئید و در نتیجه کاهش کلسیم، به دلیل اختلال در انقباض ماهیچه‌های تنفسی، مشکلات تنفسی ایجاد می‌شود.

نکته: کلسیم در فرایند انقباض همه ماهیچه‌ها نقش دارد.

**بررسی سایر گزینه‌ها:**

- ۱) در کم کاری تیروئید، دمای بدن کاهش می‌یابد.
- ۲) در پرکاری (نه کم کاری) غده فوق کلیه، فشار خون افزایش می‌یابد.
- ۴) در فرد بالغ، صفحه رشد بسته شده است و هورمون رشد تأثیری بر تراکم توده استخوانی و تأثیر یاخته‌های استخوانی ندارد.

۱۷۳. پاسخ: گزینه ۴

جهش دگرمعنا و جهش خاموش، جز جهش‌های جانشینی هستند که منجر به تغییر طول دنای می‌شوند.

**بررسی سایر گزینه‌ها:**

- ۱) جهش دگرمعنا و هم جهش حذفی، می‌توانند باعث تغییر در توالی mRNA و تغییر در پلی‌پپتید ساخته شده شوند.
- ۲) همه انواع جهش‌های کوچکی که در زن رخ می‌دهند، می‌توانند منجر به تغییر در RNA شوند.
- ۳) جهش بی معنا باعث تغییر رمز یک آمینواسید به رمز پایان می‌شود.

۱۷۴. پاسخ: گزینه ۱

با توجه به اینکه ژنتیک آندوسپرم WWR است و دو الی یکسان مربوط به یاخته دو هسته‌ای است، یاخته W در گیاه ماده وجود دارد و ژنتیک گیاه ماده نمی‌تواند RR باشد.

۱۷۵. پاسخ: گزینه ۱

آپاندیس و طحال اندام‌های لنفی هستند که خون خود را به سیاهرگ باب وارد می‌کنند و اندام لنفی هستند.

بررسی همه موارد:

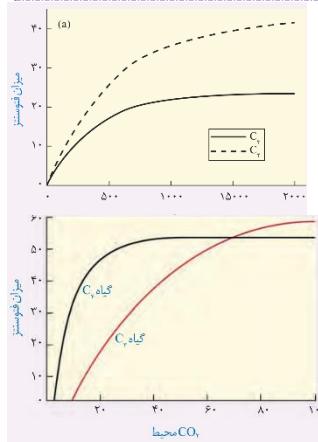
الف و ب) در اندام‌های لنفی، لنفوسيت‌ها تولید می‌شوند که می‌توانند وارد جریان خون (نوعی بافت پیوندی) شوند (درستی مورد ب). یاخته‌های پادتن‌ساز می‌توانند پادتن‌هایی ترشح کنند که ساختار آن‌ها مشابه گیرنده‌های سطحی آن‌هاست (درستی مورد الف).

ج) آپاندیس نقشی در مرگ یاخته‌های خونی قرمز و آزادسازی آهن هموگلوبین ندارد.

د) آپاندیس در نیمه راست بدن و پایین‌تر از کولون افقی قرار دارد. طحال در نیمه چپ بدن و بالاتر از کولون افقی قرار دارد.

۱۷۶. پاسخ: گزینه ۴

در گیاهان C4 (ذرت) نسبت به گیاهان C3 (رز)، در شدت نور زیاد، میزان فتوستنت افزایش بیشتری پیدا می‌کند.



۱) هم در گیاهان C4 و هم CAM، میزان  $\text{CO}_2$  در محل فعالیت آنزیم رو بیسکو بالا نگه داشته می‌شود.

۲) در گیاهان CAM تنفس نوری انجام نمی‌شود. در ضمن، بخشی از تنفس نوری در ماده زمینه‌ای سیتوپلاسم و میتوکندری انجام می‌شود.

۳) در گیاهان C4، در شدت‌های بالای کربن دی‌اکسید محیط، میزان  $\text{CO}_2$  افزایش نمی‌یابد.

۱۷۷. پاسخ: گزینه ۱

بلاستوسیست یک لایه بیرونی به نام تروفoblاست دارد که در مراحل بعدی، بروون‌شامه‌جنین (پرده کوریون) را می‌سازد. بروون‌شامه‌جنین به همراه بخشی از دیواره رحم جفت را تشکیل می‌دهد. یاخته‌های درون‌بلاستوسیست توده یاخته‌ای درونی را تشکیل می‌دهند. این یاخته‌ها حالت بنیادی دارند و منشأ بافت‌های مختلف تشکیل دهنده‌جنین هستند. همزمان با تشکیل جفت، یاخته‌های توده درونی (یاخته‌های بنیادی)، لایه‌های زاینده را تشکیل می‌دهند که از رشد و تمایز آن‌ها بافت‌های مختلف جنین ساخته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تمایز جفت از هفته دوم آغاز می‌شود ولی تشکیل اندام‌های اصلی جنین در انتهای ماه اول

۳) هنگام شروع جایگزینی، آنزیم از لایه خارجی بلاستوسیست ترشح می‌شود ولی تشکیل شدن زوائد انگشتی مربوط به بعد از جایگزینی است.

۴) بعد از (نه هنگام شروع) جایگزینی، کوریون (برون‌شامه) تشکیل می‌دهد. کوریون HCG را ترشح می‌کند که اساس تست بارداری است.

۱۷۸. پاسخ: گزینه ۴

رشته‌هایی که اجزای کروی دارند و در سارکومر (واحدهای تکراری تارچه) یافت می‌شوند، رشته‌های اکتین هستند که فاقد سر هستند. (سر متعلق به میوزین می‌باشد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در هنگام انقباض، طول نوارهای روشن سارکومر کم می‌شود.

۲ و ۳) در هنگام استراحت، رشته‌های اکتین از یکدیگر دور می‌شوند (درستی گزینه ۳) و در بخش‌هایی که هم‌پوشانی با میوزین دارند، بخش تیره تشکیل می‌دهند (درستی گزینه ۲).

۱۷۹. پاسخ: گزینه ۳

همه دانه‌های گرد دیواره بیرونی منفذدار دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) زنق زمین ساقه دارد ولی گیاهی چندساله است.

۲) لوبیا، نوعی گیاه دو لپه‌ای است که رویش روز می‌دارد ولی مغز ریشه ندارد.

۴) داودی گل‌هایی با رنگ‌های درخشان تولید می‌کند و جانوران نیز در گردداشانی آن نقش دارند.

۱۸۰. پاسخ: گزینه ۲

گیرنده‌های حساس به اکسیژن در سرخرگ‌ها قرار دارند که سرخرگ‌ها در برش عرضی بیشتر به شکل گرد دیده می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سرخرگ‌ها در قسمت‌های عمقی اندام قرار دارند.

## گروه آموزشی ماز

- ۳) مویرگ‌ها از نظر فاصله بین یاختمهای دیواره خود گروه‌بندی شده‌اند.  
۴) دریچه‌های لانه کبوتری در سیاه‌رگ‌ها، جریان خون را یک طرفه می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۳

بیشترین ضخامت رحم، در نیمة دوم دوره جنسی است؛ در صورتی که بازه زمانی صورت سوال، اشاره به نیمة اول دوره جنسی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در ابتدا با افزایش استروژن، ترشح هورمون آزاد کننده از هیپو‌تالاموس کاهش می‌یابد و ترشح LH و FSH کم می‌شود (درستی ۲) اما افزایش بیشتر استروژن، باعث ترشح هورمون آزاد کننده و ترشح بیشتر LH و FSH می‌شود (درستی ۱)  
۴) به طور معمول در طول یک ماه، فقط یک اووسیت اولیه تمایز خود را تکمیل می‌کند.

پاسخ: گزینه ۱

فقط مورد (الف) درست است. با توجه به رفرنس‌های علمی، در هنگام انقباض دهلیزی هم خون وارد دهلیز می‌شود؛ (ولی در کتاب درسی اشاره نشده است و ممکن است طرح سوال با توجه به شکل ۸ فصل ۴ دهم مورد الف را رد کند).

بررسی سایر موارد:

- ب) زمانی که دریچه‌های سینی بسته هستند، ممکن است دریچه‌های دهلیزی - بطئی نیز بسته باشند و خون وارد بطئ نشود. در انتهای انقباض بطئی، ابتدا دریچه‌های سینی بسته و سپس دریچه‌های دهلیزی - بطئی باز می‌شوند.  
ج) زمانی که دریچه‌های دو لختی و سه لختی باز هستند، ممکن است هنگام انقباض دهلیزی‌ها باشد.  
د) زمانی که دریچه‌های سینی باز هستند و بطئ منقبض می‌شود، فشار خون بطئ‌ها افزایش می‌یابد و به بیشترین مقدار خود می‌رسد. در کل با وجود غلط بودن موارد دیگر، به احتمال زیاد منظور طرح همان مورد الف است.

پاسخ: گزینه ۱

در گیرنده مخروطی، مقدار ماده حساس به نور از گیرنده استوانه‌ای کمتر است. همانطور که در شکل مقابل مشاهده می‌کنید، میزان ماده حساس به نور در گیرنده استوانه‌ای بیشتر از گیرنده‌های مخروطی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) ماده حساس به نور در مجاورت هسته نیست!

- ۳) در هر دو ماده حساس به نور در یک انتهای یاخته قرار دارد.

- ۴) در هر دو، برای ساخت ماده حساس به نور، ویتامین A لازم است.

پاسخ: گزینه ۲

جهش با تولید ال جدید، خزانه‌زنی راغنی‌تر می‌کند و در صورت ال‌های سازگارتر، توان بقای جمعیت را بالاتر می‌برد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) انتخاب طبیعی افراد سازگار با محیط را برمی‌گزیند، انتخاب طبیعی جمعیت را تغییر می‌دهد؛ نه فرد را!!

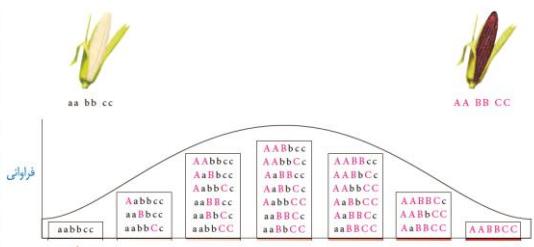
- ۳) شارش خزانه‌زنی دو جمعیت را به هم شبیه می‌کند؛ اما الزاماً منجر به ایجاد تعادل زنی بین دو جمعیت نمی‌شود!

- ۴) رانش به صورت تصادفی فراوانی دگره‌ها را تغییر می‌دهد و در جمعیت‌های کوچک‌تر تأثیر بیشتری دارد.

پاسخ: گزینه ۲

در تصویر، بخش شماره ۵ حاوی ذرت‌هایی با ۴ ال بارز است. بنابراین ممکن است در یک جایگاه زنی، هیچ ال بارزی وجود نداشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:



- ۱) ژنتیپ‌های بخش ۴، سه دگره بارز و سه دگره نفهمه دارند و تمام انواع دگره‌ها وجود دارد.

- ۳) به شکل نگاه کنید!

- ۴) به شکل نگاه کنید!

پاسخ: گزینه ۱

فقط مورد د درست است. گیاهان انگل می‌توانند همه یا بخشی از مواد غذایی خود را از

گیاهان به دست آورند. این گیاهان همانند همه جانداران می‌توانند در طی قندکافت، با کمک ترکیبی فسفات‌دار، مولکول دو نوکلئوتیدی (NADH) بسازند. همچنین به باکتری‌های همزیست با گیاهان که می‌توانند فتوسنتز کننده یا غیرفوتوسنتز کننده باشند نیز دقت کنیدا

بررسی موارد:

- الف) برخی گیاهان انگل می‌توانند فتوسنتر کنند و مواد معدنی را از مواد آلی تولید کنند.  
 ب) باکتری‌ها فاقد اندام مکننده هستند.  
 ج) گیاهان انگل ثبیت کننده نیتروژن نیستند.

پاسخ: گزینه ۴

- بعضی باکتری‌ها دارای آمیلاز مقاوم به گرمایش هستند که در ژن‌های مختلف آن‌ها، ممکن است رشتلهای متفاوتی، به عنوان رشتۀ الگو باشد.  
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) باکتری‌ها اندامک ندارند و مواد جهش را فقط از غشای یاخته (یک غشا) می‌توانند عبور کنند.
- ۲) تنظیم بیان ژن‌ها در باکتری‌ها می‌تواند در سطوح مختلفی صورت بگیرد؛ نه فقط از طریق تغییر در پایداری رِنا یا پروتئین!
- ۳) باکتری‌ها درون بری و برون رانی ندارند.

پاسخ: گزینه ۳

- اکسین در پدیده چیرگی راسی از جوانه راسی به جوانه جانبی منتقل می‌شود. اکسین در ریشه‌زایی قلمه‌ها نقش دارد. (قلمزدن نوعی تکثیر رویشی است)  
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) اتیلن از سوخت‌های فسیلی رها می‌شود؛ در حالی که از اکسین به عنوان علف کش استفاده می‌شود.
- ۲) هورمون جیبرلین بر خارجی ترین لایه درون دانه اثر می‌گذارد، هورمون جیبرلین محرک رشد ریشه نیست!
- ۴) هورمون آبسیزیک اسید مانع رویش دانه می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

- بخش‌های ۱ تا ۴ به ترتیب: معده، لوله‌های مالپیگی، روده و راست‌روده را نشان می‌دهند. راست‌روده برخلاف معده، اوریک اسید را دریافت می‌کند.  
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) باز جذب آب و یون‌ها در راست‌روده صورت می‌گیرد؛ نه لوله‌های مالپیگی!
- ۲) در روده ملخ آنزیم گوارشی ترشح نمی‌شود!
- ۳) یون‌های ترشح شده به لوله‌های مالپیگی هم به روده و هم به راست‌روده وارد می‌شود.

پاسخ: گزینه ۱

- پس از تکمیل ریبوزوم، مرحلۀ طویل شدن آغاز می‌شود. در این مرحله، هر tRNA<sup>i</sup> که در جایگاه A مستقر می‌شود، می‌تواند به توالی آمینواسیدی شامل حداقل دو آمینواسید متصل شود.

بررسی سایر موارد:

- الف) tRNA<sup>i</sup> آغازگر، ابتدا به جایگاه A وارد نمی‌شود.  
 ب) در مرحلۀ طویل شدن، tRNA<sup>i</sup>‌های مختلفی وارد جایگاه A می‌شوند که ممکن است توالی مکمل با کدون را نداشته باشند و از ریبوزوم خارج شوند.  
 ج) در مرحلۀ پایان، tRNA<sup>P</sup> از ریبوزوم خارج می‌شود نه جایگاه E.

پاسخ: گزینه ۲

- در انواع روش‌های تخمیر در حین تولید ترکیب نهایی (لاکتات یا اتانول)، NADH مصرف شده و NAD<sup>+</sup> تولید می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فقط در تخمیر الکلی کربن دی‌اکسید تولید می‌شود که همزمان با تولید NAD<sup>+</sup> نیز نیست.
- ۳) در تخمیر الکلی، هنگام وجود آمدن ترکیب دو کربنی (اتanol)، NAD<sup>+</sup> تولید می‌شود.
- ۴) در هر دو نوع تخمیر، هنگام تولید پیررووات (بنیان اسیدی سه‌کربنی)، ADP مصرف شده و ATP تولید می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

- اسپرماتوگونی و اسپرماتوسیت اولیه حاوی هستۀ غیرفرشده‌اند و به یاخته‌های دیگر متصل‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) اسپرماتوگونی، اسپرماتوسیت اولیه و اسپرماتوسیت ثانویه، کروموزوم مضاعف دارند ولی فقط اسپرماتوسیت اولیه تقسیم می‌وز را انجام می‌دهد.
- ۲) اسپرم‌ها از تغییر و تمایز اسپرماتیدها حاصل می‌شوند.
- ۳) اسپرماتوسیت‌های اولیه به یکدیگر متصل هستند و دیپلوئید نیز می‌باشند.

۱۹۳. پاسخ: گزینه ۱

مهمنترین مرحله در ساخت انسولین به روش مهندسی ژنتیک، تبدیل پیش هورمون (هورمون غیرفعال) به هورمون فعال است. برای این کار، لازم است که بین زنجیره A و B انسولین پیوند برقرار شود.

۱۹۴. پاسخ: گزینه ۳

مورد ج نادرست است.

بررسی همه موارد:

(الف) در واکوئول گوارشی، آنزیم (مولکول با عمل اختصاصی) وجود دارد.

(ب) واکوئول انقباضی (نه واکوئول دفعی) در تنظیم فشار اسمزی نقش دارد. اما با وجود دفع مواد دفعی توسط واکوئول انقباضی، ممکن است طراح کنکور مورد

ب را نادرست در نظر بگیرد و کلید گزینه ۲ شود!!!!

ج) واکوئول غذایی در انتهای حفره دهانی (نه حفره گوارشی) تشکیل می‌شود.

د) واکوئول دفعی از طریق منفذ دفعی محتويات خود را به خارج یاخته وارد می‌کند.

۱۹۵. پاسخ: گزینه ۴

در تنظیم مثبت و منفی رونویسی، پروتئین فعال کننده و پروتئین مهار کننده به ترتیب می‌توانند به مالتوز و لاکتوز وصل شوند؛ هر دوی این پروتئین‌ها در شروع حرکت رنابسپاراز نقش دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در باکتری‌ها، فقط یک نوع رنابسپاراز وجود دارد.

(۲) در تنظیم منفی رونویسی، مهار کننده مانع از پیش روی آنزیم رونویسی کننده می‌شود اما در تنظیم مثبت رونویسی، فعال کننده به اتصال آنزیم به راه انداز کمک می‌کند.

(۳) فقط در تنظیم مثبت رونویسی، آنزیم RNA پلیمراز با کمک فعال کننده به راه انداز متصل می‌شود.

۱۹۶. پاسخ: گزینه ۲

بیشترین گیاهان روی کره زمین، گیاهان گلدار (نهاندانه) هستند. که کربن دی‌اکسید، هم از طریق اندام‌های هوایی و هم از طریق اندام‌های زمینی، در آن‌ها جذب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بعضی از گیاهان مثل گوجه‌فرنگی بی تفاوت هستند و گلدهی آن‌ها ربطی به طول روز و شب ندارد.

(۳) بیشترین جذب کاروتوئیدها در بخش آبی و سبز نور مرئی است.

(۴) در پاییز با کاهش طول روز و کم شدن نور، ساختار سبزدیسه‌ها در بعضی (نه همه) گیاهان تغییر می‌کند و به رنگ دیسه تبدیل می‌شوند. در این هنگام سبزینه در برگ تجزیه می‌شود و مقدار کاروتوئیدها افزایش می‌یابد.

۱۹۷. پاسخ: گزینه ۴

هم در جوانه رأسی و هم در جوانه جانبی، یاخته‌های سرلادی قرار دارند که حاوی هسته درشتی در مرکز خود هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افزایش قطر ساقه نتیجه فعالیت مریستم‌های نخستین است.

(۲) کوتین (ترکیب لیپیدی) توسط یاخته‌های پوششی ترشح می‌شوند.

(۳) یاخته‌های مریستمی نه آوندی فضای بین یاخته‌ای اندکی دارند.

۱۹۸. پاسخ: گزینه ۱

فقط مورد د درست است؛ گویچه‌های قرمز از یاخته‌های بنیای میلوبیدی حاصل شده‌اند که این یاخته‌های بنیادی، در تولید یاخته‌های دیگری نیز، نقش دارند.

بررسی سایر موارد:

(الف) فرد دارای گروه خونی ۹، ال ۰ بر روی کروموزوم شماره ۹ دارد.

(ب) مرد مبتلا به هموفیلی، دارای ژنوتیپ Y<sup>Xh</sup> است و بر روی کروموزوم جنسی، ال نهفته دارد. دقت داشته باشد که تنها دلیل مشکل در انعقاد خون، هموفیلی نیست و فرد به دلایل دیگری (مانند کمبود کلسیم یا پلاکت‌ها)، می‌تواند مشکل انعقادی داشته باشد.

ج) اگر فرد دارای ژنتیپ DD باشد، بر روی هر دو کروموزوم کاریوتیپ (بلندترین کروموزوم کاریوتیپ) نه فقط یکی از آن، ژن D وجود دارد. البته این مورد هم کج تابی دارد، چرا که حداقل بروی یکی از دو کروموزوم ۱ ژن D وجود دارد. پس ممکن است سنجش گزینه ۲ را به عنوان کلید اعلام کند. (سوال غیراستاندارد می‌باشد!)

۱۹۹. پاسخ: گزینه ۴

کلیه برخلاف کبد قادر به سمزدایی مواد با ایجاد تغییر در میزان سمیت آن ها نیست. کبد با تعییر آمونیاک و تبدیل کردن آن به اوره، از میزان سمیت آن می‌کاهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کبد با تولید صفرا و کلیه با تولید ادرار در دفع بعضی مولکول‌های آلی بدن نقش دارد.
- (۲) کبد با تولید پروتئین‌ها در تنظیم فشار اسمزی خون نقش دارد. کلیه نیز در تنظیم فشار اسمزی خون نقش دارد.
- (۳) کلیه با بازجذب یون‌ها از جمله یون کلسیم و کبد نیز با تولید صفرا و کمک به جذب ویتامین K به انعقاد خون کمک می‌کند. البته می‌توان گزینه ۳ را نیز با توجه به اینکه کلیه نقش مستقیم و اساسی در انعقاد خون ندارد را نیز رد کرد و ممکن است طراح این گزینه را نیز به عنوان جواب در نظر بگیرد. (به کاربردن همه و فعل منفی در سوال و به کاربردن قید هر در یکی از گزینه‌ها باعث کج فهمی و علمی نبودن سوال می‌شود).

۲۰۰. پاسخ: گزینه ۲

در هر دو فرایند بارگیری چوبی و آبکشی، انرژی مصرف می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) در ارتباط با بارگیری چوبی صدق نمی‌کند!
- (۳) در بارگیری آبکشی، مواد از یاخته زنده وارد یاخته زنده (آوند آبکشی) می‌شوند.
- (۴) حرکت توده‌ای مواد درون آوند انجام می‌شود نه هنگام بارگیری.

۲۰۱. پاسخ: گزینه ۳

هر دو مورد شکل، نشان‌دهنده سرخرگ اکلیلی هستند. سرخرگ «۱»، خون را به سمت نواحی چپ و سرخرگ «۲»، خون را به سمت نواحی راست قلب هدایت می‌کند. گزینه «۱» درباره بزرگ سیاهرگ‌های زیرین و زبرین و سیاهرگ‌های اکلیلی درست است. گزینه «۲» درباره هر دو سرخرگ درست است. گزینه «۴» نیز مربوط به دریچه‌های دهلیزی - بطني است.

۲۰۲. پاسخ: گزینه ۱

فقط یک مورد ممکن در همه حالت‌های ازدواج بین دو فرد سالم است. اگر مادر سالم باشد و الی بارز هر دو بیماری را داشته باشد، می‌تواند این الی را به همه پسران خود انتقال دهد و بنابراین، همواره امکان تولد پسر سالم وجود دارد.

بررسی سایر موارد:

- ب) اگر زن دارای ژنتیپ  $X^H X^H Hb^A Hb^A$  باشد، قطعاً همه پسران سالم خواهند بود.
- ج) اگر پدر برای بیماری هموفیلی سالم باشد، همه دختران قطعاً از نظر هموفیلی سالم خواهند بود و اگر یکی از والدین برای کم‌خونی داسی شکل نیز سالم باشد، همه دختران از نظر این بیماری نیز سالم خواهند بود.
- د) اگر پدر و مادر فقط الی بارز هموفیلی و کم‌خونی داسی شکل را داشته باشند، همه دختران سالم و دارای ژنتیپ خالص خواهند بود.

۲۰۳. پاسخ: گزینه ۳

یاخته بزرگ‌تر دانه گرده رسیده، همان یاخته رویشی است که می‌تواند بعداً لوله گرده را تشکیل دهد. درون لوله گرده، سه هسته هاپلوبloidی شامل دو هسته متعلق به اسپرم و یک هسته متعلق به یاخته رویشی وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تقسیم میوز یاخته کیسه گرده منجر به ایجاد چهار یاخته متصل به هم می‌شود.
- (۲) تشکیل لوله گرده با رشد یاخته زایشی است نه تقسیم آن.
- (۴) درون لوله گرده، یاخته زایشی (نه رویشی) تقسیم می‌تواند را انجام می‌دهد.

۲۰۴. پاسخ: گزینه ۴

زنجیره انتقال الکترونی که بعد از فتوسیستم ۱ واقع است، دارای دو پروتئین در سطح خارجی غشای تیلاکوئید است و در تولید NADPH نقش دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) فقط یک پمپ غشایی در انتقال پروتون از بستره به فضای درون تیلاکوئید نقش دارد. در ضمن دقت داشته باشید که تیلاکوئید یک غشای دو لایه دارد نه دو غشا.
- (۲) آنزیم تجزیه کننده آب جزء زنجیره انتقال الکترون نیست.
- (۳) آنزیم تجزیه کننده آب در سطح داخلی غشای تیلاکوئید قرار دارد.

پاسخ: گرینه ۲۰۵

موارد الف و ج درست هستند. دنابسپاراز که با ویرایش از وقوع جهش جلوگیری می‌کند، نوکلئوتیدها را به صورت تک‌فسفاته به رشتة پلی‌نوکلئوتیدی اتصال می‌دهد (درستی مورد الف). ضمناً همه آنزیم‌ها (از جمله دنابسپاراز) انژی فعال‌سازی واکنش را کاهش می‌دهند (درستی مورد ج).

بررسی سایر موارد:

- ب) باز کردن دو رشتة دنا توسط آنزیم هلیکاز انجام می‌شود اما آنزیم‌های دیگری هیستون‌ها را از مولکول دنا جدا می‌کنند.
- د) پیوندهای هیدروژنی بین دو رشتة مکمل به صورت خودبه‌خودی و بدون دخالت آنزیم تشکیل می‌شوند.



## اشتراك الماس ماز

بهترین انتخاب برای کنکور ۱۴۰۱  
اولین و آخرین خرید سال کنکور  
با خرید این اشتراك تمامی محصولات ماز برای شما فعال می شود  
(آزمون - کلاس - همایش - پروژه جمعبندی - نکته و تست - دوبینگ)

<https://liink.ir/6bf2>

۰۲۱۷۴۲۸۵

۰۷۱۳۳۲۷۱۸۸۴

۰۷۱۳۳۲۷۱۹۸۷

برای شرکت در آزمون‌های ماز و مشابهت مطابقت ماز با کنکورهای سراسری روی لینک زیر کلیک کنید. ☺

[www.biomazeedu.ir](http://www.biomazeedu.ir)